

Ústav asijských studií

Posudek oponenta bakalářské práce

student: Kamila Dvorská

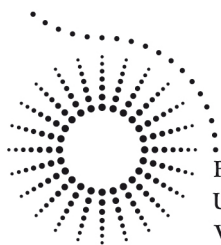
program: Asijská studia - Koreanistika

název práce: Dokumentaristické vyobrazení korejské letecké války

vedoucí práce: Mgr. Karolína Šamánková

Řešitelka ve své práci zpracovala téma dokumentaristického vyobrazení korejské letecké války. Po stručném představení korejské války jako takové, včetně jejích bezprostředních příčin a průběhu, se podrobněji věnuje korejské válce letecké. V této části práce dostatečně využívá a cituje dostupnou sekundární literaturu a prokazuje schopnost shrnout, systematicky utřídit a podat získané informace. Mírná výtka by se mohla týkat nedostatečně kritického odstupu od některé použité literatury, konkrétně např. populární *Ilustrované historie letectví* z roku 1985, z níž cituje pasáže typu „Dnem, kdy do Korejské války vstoupil MiG-15, skončila vzdušná převaha leteckých jednotek Spojených států na korejském nebi...” (str. 26), což se zdá být spíše propagandistickým tvrzením, které ostatně řešitelka opakovaně vyvrací jinými citáty, např. „Jestli byla korejská válka v něčem jednoznačně nerovná, tak ve vzdušné převaze OSN. Od prvního dne intervence OSN v Koreji až do posledního dne bojů drtila americká letadla Severní Koreu ze vzduchu.“ (str. 43), nebo „Dokonce i toto zastaralé letectvo si dokázalo vydobýt proti zanedbatelným vzdušným silám Severní Koreje od samotného počátku nadvládu na obloze.“ „[...] rychle získaly ohromující převahu nad MiGy-15. V době, když korejská válka končila, byl poměr sestřelených MiGů a Sabrů deset ku jedné.“ (str. 47)

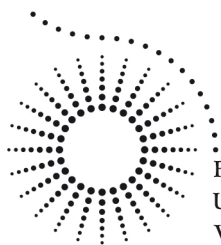
Cíle práce jsou formulovány poměrně stroze, kdy se řešitelka snaží „zjistit, jak je letecká válka vyobrazována českému divákovi, a to prostřednictvím dokumentárních filmů o korejské válce“ (str. 8). Metodou, kterou ke splnění tohoto cíle zvolila, má být „sémioticko-strukturální



Ústav asijských studií

analýza“ zmiňovaná na straně 36, ovšem dále v textu není blíže uvedeno, jak s její pomocí určuje zvolené znaky a jak zjišťuje „podstatu analyzovaného textu“. V praktické části tak není poznat, jaký je rozdíl mezi „analýzou“ a volným popisem, v čem se tato „analýza“ liší od prostého výčtu dojmů metodologicky neškoleného a nepoučeného diváka v rámci „shrnutí postřehů“ jak sama řešitelka příslušné pasáže nazývá. Nezdůvodněný je také výběr výzkumných otázek a jaká kritéria byla při jejich výběru použita. Z toho pak vyplývá, že v závěrech se dozvídáme jen to, zda tvůrci dokumentů odpovídají na otázky, které jim zpětně klade řešitelka, a není moc jasné, co z toho případně vyplývá. Navíc u jednotlivých filmů vybírá jen omezený počet otázek a opět není jasné, na základě čeho. Pokud se u dokumentu s názvem „Letečtí stíhači v boji – druhý díl: Alej MiGů“ v hodnocení dozvídáme, že „Tento dokument byl úzce profilován na piloty a jejich letouny. Záměrem je představit divákovi průběh a pozadí leteckých bitev během korejské války.“, jedná se o závěr očekávaný, k němuž snad žádná speciální analýza není třeba. Podobně očekávaným až banálním se jeví být zjištění, že „Letectvo se v Koreji využívalo také k podpoře pozemních jednotek. Rakety, napalm a bomby svržené na nepřítele v blízkosti vlastních vojsk mohli rozhodnout výsledek bitvy.“ (str. 53).

Za mírný nedostatek považuji i absenci reflexe samotného žánru komerčních dokumentárních filmů, u nichž je obsah i forma podání často podřízena cíli sledovanosti. Autory bývají filmaři, kteří popis reality přizpůsobují autorským záměrům, mohou používat ilustrační záběry, které přesně neodpovídají pojednávané lokalitě či času, řada použitých tvrzení (i odborníků) může divácky „zatraktivněna“ přeháněním a vyhoceností apod. (na str. 52 se např. ve stejném odstavci objevují protiřečící si tvrzení „MiG-15 se stává nejlepším zbraním letecké války. „MiG-15 vyhnal americké letectvo ze vzduchu nad severní částí Koreje,“ a o pár vět dál „I přes usilovnou sovětskou snahu, americké letouny F-86 vyhrávají leteckou válku bitvu po bitvě a získávají převahu na nebi...“). Není ani zdůrazněn fakt, že se jedná o dokumenty z jedné strany konfliktu, což také do značné míry určuje jejich charakter.



Ústav asijských studií

Pochybnosti budí i některé výzkumné otázky. Např. č. 2 se ptá, jestli je v dokumentech zachyceno, že se jednalo o první proudovou válku v historii, což dokládá citací na str. 52 („V korejské válce byly poprvé použity proudové stíhačky...“). To je ovšem velice sporné tvrzení, uvážíme-li, že podle běžně dostupných zdrojů byly minimálně německé proudové letouny Messerschmitt Me 262 a britské Gloster Meteor nasazeny do bojových akcí už ke konci 2. světové války.

Na druhou stranu je dobré ocenit, že se řešitelka pokusila zpracovat neotřelé téma specifickým způsobem. Práci jako celek doporučuji k obhajobě s navrhovaným hodnocením **velmi dobře**.

V Zelenči, dne 23. 08. 2023

podpis